

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om upphävande av 3 § 2 mom. lagen om upphävande av vissa lagar som hänför sig till lantbruket

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 oktober 2003 en proposition med förslag till lag om upphävande av 3 § 2 mom. lagen om upphävande av vissa lagar som hänför sig till lantbruket (RP 81/2003 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- kanslichef Jarmo Vaittinen, lagstiftningsråd Esko Laurila och överinspektör Juha Vanhatalo, jord- och skogsbruksministeriet
- jurist Marica Twerin, Centralförbundet för Lant- och skogsbruksproducenterna MTK rf.

Dessutom har utskottet fått skriftligt utlåtande från

— Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund — SLC

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att 3 § 2 mom. lagen om upphävande av vissa lagar som hänför sig till lantbruket upphävs. Enligt den bestämmelse som föreslås bli upphävd tillämpas den balanseringslag som upphävdes vid ingången av 1995 fortfarande på vissa balanseringsavtal som ingåtts mellan en odlare och lantbruksförvaltningen. Sådana är exempelvis de avtal om att inte odla åker som slöts 1992 och genom vilka odlaren förbin-

der sig att permanent lägga ned lantbruksproduktionen på en åker.

Enligt propositionen skall de avtal som ingåtts samt de övriga åtgärder som vidtagits med stöd av balanseringslagen förfalla. Den odlade mark som omfattas av avtalen skall kunna tas i bruk utan särskilda myndighetsåtgärder.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Av utredningar som utskottet fått framgår det att det 1992 ingicks avtal om att inte odla åker om-

fattande en areal på sammanlagt 18 000 hektar åker. Det fanns ungefär 3 500 avtal. På 10 000 hektar av åkerarealen har det planterats skog. I

dagsläget har ungefär 600 hektar av åkerarealen återförts till odling. Att döma av beräkningar vid arbeidskrafts- och näringscentralerna kommer kanske 3 000—4 000 hektar ytterligare att tas i bruk för odling.

Under behandlingen av lagförslaget kom frågan upp om de åkermarker som omfattas av avtalen om att inte odla åker har rätt att få stöd. Enligt utredning till utskottet kan den åkermark som 1992 genom avtal mellan lantbruksförvaltningen och jordbrukarna permanent togs ur odlingsbruk jämföras med vilken åkermark som helst som odlas när den åter tas i bruk. Det väsentliga i sammanhanget är att åkermarken uppfyller stödkriterierna och att åkern odlas enligt god odlingssed på orten, vilket innebär att en marknadsmässig skörd eftersträvas.

Det kan emellertid förekomma variationer i möjligheterna att införliva ny odlingsmark i stödsystemen. I princip är det inte lättare att få CAP-stöd till odling av jordbruksgrödor på åkermarken än att till exempel få stöd för röjd åkermark. Om den i framtiden kommer att omfattas av CAP-stödet för jordbruksgrödor hänger samman med hur reformen av EG:s gemensamma jordbrukspolitik kommer att omsättas i Finland. När det gäller direktstödet till jordbruk infaller reformen mellan 2005 och 2007. Medlemsstaterna kan välja mellan olika former av direktstöd: direkt gårdsstöd, arealersättning eller en kombination av dessa.

Inkomstbidraget ges ut enligt hur stor åkerareal jordbrukaren har odlat referensperioden 2000—2002. Det betyder att åkrar som tagits i bruk 2003 inte har rätt att få direktstöd.

I alternativet med arealstöd divideras maximibeloppet för direktstödet för hela landet eller en viss region med all stödberättigad åkerareal i hela landet eller en viss region. Då blir rätten till stöd per hektar lika stor i hela landet respektive hela regionen. I det alternativet är de år när stödet tas i bruk utslagsgivande. Jordbrukaren får rätt till stöd för en så stor areal som han har ansökt om stöd för det år som stödet tas i bruk. I

modellen kan alla de stödberättigade nya åkermarker som är med i stödansökningarna för det år som stödet tas i bruk få stöd.

I kombinationsmodellen bestäms det arealbaserade stödet huvudsakligen enligt samma regler som vid den nya modellen för arealersättning. Först räknas en arealersättning ut för alla stödberättigade hektar. Men vid arealersättning tillämpas inte något nationellt eller regionalt maximibelopp som vid direktstödet. Den tilläggsdel som undantas direktstödet kan ges ut till någon jordbrukare med en viss produktionsinriktning. Också i den här modellen är året för ibruktagande avgörande för om nya åkrar är stödberättigade eller inte.

Vad gäller de horisontella stöden, kompensationsbidragen och miljöstödet till jordbruket beror rätten till stöd för nya åkrar på hur mycket tillgängliga medel det finns och på övriga kriterier för godkännande av nya åkrar. Stöden är programbaserade. Jordbrukarna åtar sig att följa programmen under hela programperioden och i princip också i den odlingsomfattning som de åtar sig i och med programmet.

För det nationella arealstödet existerar för närvarande inga särskilda kriterier för ny åkermark. Alla beslut om rätt till stöd grundar sig på de årliga ansökningarna och den anknytande administrationen av stöden. För att få stöd måste nya åkermarker uppfylla de specifika villkoren, till exempel god odlingssed och bokföring enligt skiften. För de nationella stöden krävs inte att villkoren för CAP-stöd uppfylls.

Med hänvisning till propositionen och annan utredning finner utskottet förslaget nödvändigt och angeläget. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår jord- och skogsbruksutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 2 december 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Sirkka-Liisa Anttila /cent
vordf. Harry Wallin /sd
medl. Nils-Anders Granvik /sv
Pertti Hemmilä /saml
Matti Kauppila /vänst
Katri Komi /cent
Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd

Minna Lintonen /sd
Eero Lämsä /cent
Reijo Paajanen /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Kimmo Tiilikainen /cent
Pekka Vilkuna /cent
Lasse Virén /saml
ers. Unto Valpas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.